

АКЦІОНЕРНИЙ МЕХАНІЗМ ІНТЕГРАЦІЇ В АГРОБІЗНЕСІ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

І.А. Варема, аспірант*

Житомирський національний агроекологічний університет

Розглянуто інтеграційні зв'язки між сільськогосподарськими товаровиробниками та переробними підприємствами. Проаналізовано та встановлено проблеми, що стимулюють встановлення взаємовідносин між ними. Обґрунтовано необхідність участі сільськогосподарських товаровиробників в корпоративних формах інтеграції.

Постановка проблеми. Сільське господарство об'єктивно тісно пов'язане із сферами виробничо-технічного обслуговування, постачання і переробними галузями промисловості. Однак становлення ринкової економіки розпочато з руйнування планомірно організованих господарських зв'язків, дезінтеграції сформованих міжгалузевих комплексів в аграрному секторі. Враховуючи факт, що ці зв'язки поступово відновлюються на ринковій основі, формуючи нову систему агробізнесу, основними елементами якої стають вертикально інтегровані структури, актуалізація процесу інтеграції, а також розробка комплексу

* Науковий керівник – В.В. Зіновчук, д. е. н., професор

заходів щодо підвищення ефективності виробництва є фундаментальними економіко-теоретичними проблемами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Специфіка формування і функціонування корпоративних структур в АПК відображена в роботах А. Бандилета, В.В. Зіновчука, П. Гайдучького, Н. Гладія, М. Данько, Ю.О. Лупенка, М.М. Радева, С.І. Яковенко. Водночас, необхідність розробки нових прогресивних форм вертикальної інтеграції потребує подальших досліджень у визначеному напрямі.

Мета дослідження. Метою є обґрунтування необхідності та механізму розвитку корпоративних структур вертикальної інтеграції.

Виклад основного матеріалу. В умовах ринкової економіки аграрна сфера може успішно розвиватися тоді, якщо забезпечуються збалансовані зв'язки сільського господарства з сферами постачання і переробними галузями промисловості. В економіці такий процес називається вертикальною інтеграцією. Необхідність розвитку різноманітних форм агропромислової інтеграції призвела до формування корпоративного сектора.

Ініціатором при створенні вертикально інтегрованих структур досить часто виступають переробні підприємства, що є об'єктами остаточної переробки сировини з подальшою реалізацією до споживача. Прикладом такого об'єднання служить ВАТ «Цукровий завод ім. Цюрупі». Необхідність у створенні інтегрованого підприємства виникла внаслідок недовантаження виробничих потужностей цукрових заводів, зростання собівартості виробленої продукції та скорочення обсягів виробництва цукру (рис.).

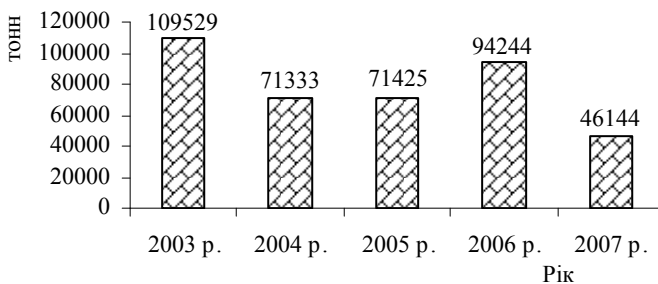

Рис. Обсяги виробництва цукру промисловими підприємствами Житомирської області

ВАТ «Цукровий завод ім. Цюрупі» займає одну з провідних позицій у сегменті цукрового виробництва Житомирської області. Однак донедавна він перебував у складній ситуації. За наявності значних виробничих потужностей з суцільною автоматизацією і

комп'ютеризацією на кожному кілограмі цукру заводчани заробили по 0,6 коп. За такого рівня рентабельності не те що виробляти цукор, а навіть переміщати його від заводських складів до торговельних прилавків не погодився б жоден із численних підприємців, зайнятих нині у посередницьких ланцюжках «навколоцукрового» бізнесу [1, с. 8].

Цілком вірогідно, що Андрушківський цукровий завод уже давно розділив би сумну долю багатьох інших цукроварень, якби не взаємовигідний симбіоз двох підприємств – ВАТ «Цукровий завод ім. Цюрупи» та ПСП ім. Цюрупи, очолюваних заслуженим працівником промисловості України Олександром Самчуком [1, с. 8]. ПСП ім. Цюрупи – доказ того, що сільське господарство може бути незбитковим. Коли в минулому році 8 господарств вирощували цукрові буряки, то вже в нинішньому році лише ПСП ім. Цюрупи, яке має власний цукровий завод, вирощує цю культуру [2, с. 3]. Багатопрофільність виробництва та завершений цикл (від отримання сировини до продажу продукції) дає змогу підприємству обминати економічні негаразди.

Висновки. Вертикальна інтеграція взаємовигідна за рахунок формування стабільної сировинної зони, налагодження ефективних економічних відносин, можливість довгострокового планування виробництва і реалізації продукції. Основу таких об'єднань, як правило, складають сільськогосподарські товаровиробники та промислові підприємства, а інколи – й організації торгівлі.

Список використаних джерел

1. Ходаківський Б. Спасибі Вам, аграрії Ружинщини, за невтомну працю / Б. Ходаківський // Ружинська земля. – 2009. – 13 листопада.
2. Поліщук В. Надія Андрушківського цукру / В. Поліщук // Урядовий кур'єр. – 200. – 17 листопада № 213 (4119).